Arkusz ćwiczeniowy – opracowanie własne „Pierwsza Ławka". Układ, typy zadań i zasady oceniania wzorowane na egzaminie maturalnym CKE w Formule 2023.

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

PESEL

miejsce na naklejkę
albo imię, nazwisko i klasa

Próbny egzamin maturalny — Formuła 2023

HISTORIA

Poziom rozszerzony

Symbol arkusza: PŁ-HIS-PR-2027·Z3 · zestaw 3 · matura 2027

DATA: .....

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS TRWANIA: **180 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci właściwy arkusz: historia, poziom rozszerzony, zestaw 3.
2. Jeżeli przekazano Ci niewłaściwy arkusz – natychmiast zgłoś to nauczycielowi.
3. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Termin egzaminu maturalnego z historii w 2027 r.: **18 maja 2027 r., godz. 9:00**.

Zakres: podstawa programowa kształcenia ogólnego – historia, zakres podstawowy i rozszerzony (Dz.U. 2024 poz. 1019, zał. nr 1), zgodnie z Informatorem o egzaminie maturalnym z historii od roku szkolnego 2025/2026.
Arkusz nie jest materiałem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera **29 stron** (zadania 1–25) i kartę odpowiedzi na ostatniej stronie. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie arkusza oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem (na egzaminie próbnym – wpisz imię i nazwisko).
3. Symbol ▣ zamieszczony przy numerze zadania zamkniętego oznacza, że rozwiązanie tego zadania musisz przenieść na kartę odpowiedzi. Ocenie podlegają wyłącznie odpowiedzi zaznaczone na karcie odpowiedzi.
4. Odpowiedzi do zadań zamkniętych oznaczonych symbolem ▣ zaznacz na karcie odpowiedzi w części przeznaczonej dla zdającego: zamaluj pola do tego przeznaczone; błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz właściwe.
5. Odpowiedzi do pozostałych zadań zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
6. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
7. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w tabelkach przeznaczonych dla egzaminatora. Tabelki są umieszczone na dole stron z zadaniami.
9. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
10. Możesz korzystać z lupy.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 1.

Zapoznaj się ze źródłami i wykonaj zadania.

Źródło 1. Postanowienie króla

Roku pierwszego Cyrusa, króla Perskiego, […] wzbudził Pan ducha Cyrusa, króla Perskiego, i puścił głos po wszystkiem królestwie swem i na piśmie, rzekąc:

To mówi Cyrus, król Perski: Wszystkie królestwa ziemskie dał mi Pan, Bóg niebieski, i ten mi rozkazał, abych mu zbudował dom w Jeruzalem, które jest w Żydowstwie[1]. Kto jest między wami ze wszystkiego ludu jego, niechaj będzie z nim Pan, Bóg jego. Niech idzie do Jeruzalem, które jest w Żydowstwie, a niech buduje dom Pana, Boga Izraelskiego […].

A wszyscy inni po wszystkich miejscach, gdziekolwiek mieszkają, niech go podpomagają mężowie z miejsca swego śrebrem i złotem i majętnością i bydłem […].

Król też Cyrus wyniósł naczynia kościoła Pańskiego, które był pobrał Nabuchodonozor z Jeruzalem i położył je był we zborze[2] Boga swego.

[1] W Żydowstwie – w Judei.

[2] We zborze – tu: w świątyni.

Księga Ezdrasza 1, 1–4. 7, w przekładzie ks. Jakuba Wujka (wyd. 1923).

Źródło 2. Inskrypcja władcy

Ja jestem Cyrus, król świata, wielki król, król Babilonu, król czterech stron świata. Gdy wkroczyłem w pokoju do Babilonu, moje liczne wojsko spokojnie chodziło po mieście; nie pozwoliłem nikomu zastraszać mieszkańców kraju. Zatroszczyłem się o pomyślność Babilonu i wszystkich jego świętych miejsc.

Bogów, którzy mieszkali w miastach za Tygrysem i których sanktuaria od dawna leżały w ruinie, zwróciłem do ich siedzib i ustanowiłem dla nich trwałe przybytki. Zgromadziłem wszystkich mieszkańców tych miast i przywróciłem im ich domostwa. Niech wszyscy bogowie, których sprowadziłem do ich świątyń, codziennie proszą za mną o długie życie.

Opracowanie na podstawie: inskrypcja na glinianym cylindrze z Babilonu (VI w. p.n.e.), British Museum.

Zadanie 1.1. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Postanowienie władcy przedstawione w źródle 1. zostało wydane w okresie między

A. panowaniem króla Dawida a podziałem królestwa izraelskiego na Izrael i Judę

B. podziałem królestwa izraelskiego a zburzeniem świątyni jerozolimskiej przez Babilończyków

C. zburzeniem świątyni jerozolimskiej przez Babilończyków a podbojami Aleksandra Macedońskiego

D. podbojami Aleksandra Macedońskiego a zburzeniem świątyni jerozolimskiej przez Rzymian

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	1.1
	Maks. liczba pkt	1
	Uzyskana liczba pkt	

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 1.2. (0–1)

Rozstrzygnij, czy oba źródła przedstawiają tę samą zasadę polityki władcy perskiego wobec ludów podbitych. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do informacji z obu źródeł.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

Zadanie 2. (0–1)

Fotografia fragmentu marmurowej grupy rzeźbiarskiej przechowywanej w Muzeach Watykańskich.

Rozstrzygnij, czy rzeźbę, której fragment przedstawiono na fotografii, można zaliczyć do kręgu sztuki hellenistycznej. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do dwóch cech rzeźby widocznych na fotografii.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	1.2	2
	Maks. liczba pkt	1	1
	Uzyskana liczba pkt		

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 3. (0–2)

Opis miasta i jego ośrodka nauki

Miasto leży między morzem a jeziorem, niedaleko ujścia rzeki, która co roku zalewa całą krainę. Ma dwa porty, a przy wejściu do większego z nich wznosi się na wysepce wysoka wieża z ogniem, wskazująca drogę żeglarzom.

Częścią pałaców królewskich jest Muzejon. Znajdują się w nim krużganki, sala do rozmów oraz wielki budynek, w którym spożywają wspólne posiłki uczeni należący do Muzejonu. Mają oni wspólny majątek i kapłana kierującego Muzejonem, którego niegdyś wyznaczali królowie, a teraz wyznacza cesarz. Przy Muzejonie zgromadzono księgi z wielu krajów: filozofów, poetów, lekarzy i astronomów. Pracujący tu uczeni opatrywali dawne poematy komentarzami, mierzyli wielkość Ziemi i bieg gwiazd, a lekarze badali budowę ciała ludzkiego.

Opracowanie na podstawie: Strabon, *Geografia*, ks. XVII, 1, 6–8 (I w. p.n.e. / I w. n.e.) oraz ogólnych informacji o działalności uczonych Muzejonu.

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Opisane w źródle miasto założył Aleksander Macedoński w czasie swoich podbojów.	**P**	**F**
2.	Uczeni pracujący w opisanym ośrodku posługiwali się na co dzień łaciną, która była wówczas wspólnym językiem wykształconych mieszkańców wschodniej części basenu Morza Śródziemnego.	**P**	**F**
3.	Opisany ośrodek nauki działał w państwie rządzonym przez dynastię Seleucydów.	**P**	**F**

Wypełnia egzaminator	**Nr zadania**	3
	Maks. liczba pkt	2
	Uzyskana liczba pkt	

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 4.

Zapoznaj się ze źródłem i wykonaj zadania.

Źródło Kronikarz XV w. o rozporządzeniu księcia

Gdy więc przez rok niemal cały Bolesław zwiększającą się chorobą do łoża przykuty czuł się bliskim śmierci, zwołał do siebie starszyznę przedniejszych prałatów i panów. […] Pięciu żyjących zostawiając synów, przewidywał podobno przyszłe kraju nieszczęścia, które i wielu Polaków wróżyło, nie tusząc[1], aby między tylu książęty długo utrzymać się mogła zgoda […]. Dla zabieżenia przeto domowym wojnom, zwadom i rozterkom, mogącym po jego zgonie wybuchnąć, królestwo Polskie, którego dotąd sam jeden książęciem był i monarchą, między synów swoich podzielił w ten sposób, że najstarszemu Władysławowi […] odkazał[2] ziemię Krakowską, Sieradzką, Łęczycką, Szlązk i Pomorze, zalecając, aby przy nim jako pierworodnym zostało prawo starszeństwa, zwierzchnia władza i powaga, i aby mu wszyscy bracia z powolnością ulegali: twierdził bowiem, że w Polsce, gdyby nie było żadnego zwierzchnictwa i głowy rządu, wnetby się wszystko rozchwiało i upadło.

[1] Nie tusząc – nie spodziewając się.

[2] Odkazał – zapisał, przekazał.

Na podstawie: Jan Długosz, *Dziejów polskich ksiąg dwanaście*, ks. IV, przeł. K. Mecherzyński, Kraków 1867–1870 (fragment).

Zadanie 4.1. (0–1)

Podaj stosowaną w historiografii nazwę zasady ustanowionej przez księcia, o którym mowa w źródle, określającej sposób sprawowania zwierzchniej władzy nad pozostałymi książętami.

.....

.....

.....

Zadanie 4.2. (0–1)

Rozstrzygnij, czy zamiar księcia przedstawiony w źródle – zapobieżenie wojnom domowym między jego synami – został zrealizowany w pierwszych latach po jego śmierci. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do faktografii.

Rozstrzygnięcie: .....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	4.1	4.2
	Maks. liczba pkt	1	1
	Uzyskana liczba pkt		

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 18.

Zapoznaj się ze źródłami i wykonaj zadania.

Źródło 1. Ustawy Rzeszy Niemieckiej

§ 1. Zawieranie małżeństw między Żydami a obywatelami państwa krwi niemieckiej lub pokrewnej jest zakazane. Małżeństwa zawarte wbrew temu zakazowi są nieważne, także wtedy, gdy dla obejścia ustawy zawarto je za granicą.

§ 2. Pozamałżeńskie stosunki między Żydami a obywatelami państwa krwi niemieckiej lub pokrewnej są zakazane. […]

[Z drugiej ustawy uchwalonej tego samego dnia:] Obywatelem Rzeszy jest tylko przynależny do państwa człowiek krwi niemieckiej lub pokrewnej, który swoim postępowaniem dowodzi, że chce i jest zdolny wiernie służyć narodowi niemieckiemu i Rzeszy. […] Obywatel Rzeszy jest jedynym posiadaczem pełni praw politycznych według ustaw.

Fragmenty dwóch ustaw uchwalonych przez parlament Rzeszy Niemieckiej (przekład własny).

Źródło 2. Rozkaz policji politycznej

Polecam z dniem 20 sierpnia rozpocząć szeroką operację mającą na celu całkowitą likwidację lokalnych organizacji Polskiej Organizacji Wojskowej[1]. Aresztowaniu podlegają: najaktywniejsi członkowie tej organizacji; wszyscy pozostający w ZSRS jeńcy wojenni armii polskiej; uciekinierzy z Polski, bez względu na czas ich przybycia; emigranci polityczni z Polski; członkowie polskich partii politycznych oraz element nacjonalistyczny z polskich rejonów.

Aresztowanych dzieli się na dwie kategorie: do pierwszej kategorii należą osoby podlegające rozstrzelaniu, do drugiej – osoby podlegające uwięzieniu w obozach lub więzieniach na okres od 5 do 10 lat. Listy aresztowanych z propozycją kategorii przedstawia się co dziesięć dni do zatwierdzenia. Rozkaz ma charakter ściśle tajny.

[1] Polska Organizacja Wojskowa (POW) – tajna organizacja niepodległościowa z lat 1914–1921; w 1937 r. już nie istniała, a jej rzekomą działalność propaganda sowiecka wykorzystała jako pretekst do represji.

Opracowanie na podstawie: rozkaz operacyjny ludowego komisarza spraw wewnętrznych ZSRS z sierpnia 1937 r.

Zadanie 18.1. (0–2)

Porównaj działania państwa opisane w źródle 1. i w źródle 2. Przedstaw jedno podobieństwo i jedną różnicę.

Podobieństwo:

.....

.....

Różnica:

.....

.....

Zadanie 18.2. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Akty prawne, których fragmenty przedstawiono w źródle 1., zostały uchwalone w okresie między

A. puczem monachijskim a objęciem przez Hitlera urzędu kanclerza

B. objęciem przez Hitlera urzędu kanclerza a przyłączeniem Austrii do Rzeszy

C. przyłączeniem Austrii do Rzeszy a nocą kryształową

D. nocą kryształową a wybuchem II wojny światowej

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	18.1	18.2
	Maks. liczba pkt	2	1
	Uzyskana liczba pkt		

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 20.

Na mapie oznaczono dwie linie podziału ziem polskich ustalane w 1939 r. przez Niemcy i ZSRS.

Źródło Fragment dokumentu z 1939 r.

1. Na wypadek zmian terytorialnych i politycznych na obszarach należących do państw bałtyckich (Finlandii, Estonii, Łotwy, Litwy) północna granica Litwy będzie stanowić granicę stref wpływów Niemiec i ZSRS. W związku z tym obie strony uznają interes Litwy w odniesieniu do obszaru wileńskiego.

2. Na wypadek zmian terytorialnych i politycznych na obszarach należących do państwa polskiego strefy wpływów Niemiec i ZSRS będą rozgraniczone w przybliżeniu linią rzek Narwi, Wisły i Sanu. Kwestia, czy interesy obu stron uczynią pożądanym utrzymanie niezależnego państwa polskiego i jakie powinny być jego granice, może zostać ostatecznie rozstrzygnięta dopiero w toku dalszego rozwoju politycznego. W każdym razie oba rządy rozwiążą tę kwestię w drodze przyjaznego porozumienia. […]

4. Niniejszy protokół będzie traktowany przez obie strony jako ściśle tajny.

Fragment dokumentu podpisanego w Moskwie w sierpniu 1939 r. (przekład własny).

Granice państw pominięto. Linie uproszczone, miejscami wspólne.

Opracowanie własne.

Zadanie 20.1. (0–1)

Rozstrzygnij, która z linii oznaczonych na mapie (A czy B) odpowiada podziałowi stref wpływów określonemu w źródle. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do mapy i treści źródła.

Rozstrzygnięcie: .....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	20.1
	Maks. liczba pkt	1
	Uzyskana liczba pkt	

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 22.

Zapoznaj się z fragmentami I–III i wykonaj zadania. Wszystkie fragmenty opracowano na podstawie dokumentów z okresu PRL.

Fragment I.

Zebrani na wiecu studenci uczelni warszawskich protestują przeciwko usunięciu z uniwersytetu dwóch kolegów, ukaranych za udział w manifestacji po zakazie wystawiania dramatu narodowego w teatrze stołecznym. Domagamy się przestrzegania zapisanej w konstytucji wolności słowa i zgromadzeń oraz zaprzestania brutalnych interwencji milicji na terenie uczelni.

Opracowanie na podstawie: rezolucje i ulotki studenckie.

Fragment II.

Strajkujący robotnicy stoczni żądają odwołania podwyżek cen żywności, ogłoszonych tuż przed świętami Bożego Narodzenia, ukarania winnych użycia broni przeciw protestującym na ulicach miast Wybrzeża, wypłacenia pensji za czas strajku oraz rzetelnego informowania społeczeństwa o wydarzeniach w prasie, radiu i telewizji.

Opracowanie na podstawie: postulaty komitetów strajkowych.

Fragment III.

Robotnicy, którzy wzięli udział w protestach przeciwko zapowiedzianym przez premiera podwyżkom cen, są masowo zwalniani z pracy i skazywani w przyspieszonych procesach; wielu z nich pobito po zatrzymaniu, zmuszając do przechodzenia między szpalerami milicjantów. Wzywamy społeczeństwo do udzielenia poszkodowanym i ich rodzinom pomocy finansowej, prawnej i lekarskiej.

Opracowanie na podstawie: apel grupy intelektualistów do społeczeństwa.

Zadanie 22.1. (0–2)

Przyporządkuj fragmentom I–III lata, których dotyczą. Wpisz właściwe litery w wykropkowane miejsca, a następnie zaznacz je na karcie odpowiedzi.

A. 1956 r.
B. 1968 r.
C. 1970 r.
D. 1976 r.

1.	fragment I	.....
2.	fragment III	.....
3.	fragment II	.....

Zadanie 22.2. (0–1)

Podaj nazwę organizacji opozycyjnej, która została utworzona, aby nieść pomoc osobom, o których mowa we fragmencie III.

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	22.1	22.2
	Maks. liczba pkt	2	1
	Uzyskana liczba pkt		

Podgląd • Pierwsza Ławka

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Matura 2027 z historii – poziom rozszerzony. Arkusz próbny 3 z kluczem

Podgląd pokazał 9 z 29 stron. Pełna wersja: 29 stron A4, PDF do druku.

- Próbny arkusz · 60 pkt · 180 minut.
- Z zasadami oceniania.
- Arkusz próbny do egzaminu maturalnego z historii na poziomie rozszerzonym (termin główny: 18 maja 2027, Formuła 2023).
- Układ, typy zadań i zasady oceniania odpowiadają arkuszom CKE z lat 2023–2026, a wszystkie zadania są zgodne z podstawą programową w brzmieniu obowiązującym w roku szkolnym 2026/20
- Część z zadaniami do źródeł (teksty, mapy, ikonografia, wykresy) za 45 pkt i wypracowanie za 15 pkt – trzy tematy do wyboru, kryteria oceniania jak w CKE i przykładowe wypracowania
- Zakres arkusza: 25 zadań numerowanych (39 poleceń), 60 pkt.
- W zestawie arkusz z kartą odpowiedzi (29 str.) i zasady oceniania (31 str.): poprawne odpowiedzi, wymagania z podstawy programowej przy każdym zadaniu, kryteria punktowania jak w k

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/matura-historia-pr-2027-arkusz-probny-3